

**ЈП “ВОЈВОДИНАШУМЕ“
ШГ “Нови Сад“**

**ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА СРП “БАГРЕМАРА“
за период 2007-2012. године**

-РЕЗИМЕ-

Нови Сад, 2007.

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Уредбом Владе Републике Србије о заштити СРП „Багремара“ ("Сл. гласник РС", бр. 12/2007.) утврђено је да функцију управљача извршава ЈП "Војводинашуме" - Шумско газдинство "Нови Сад", коме организационо припада овај део шумског подручја.

Подручје је заштићено као природно добро од изузетног значаја I категорије са површином 117,58 ha у државној својини. Око Специјалног Резервата природе „Багремара“ одређена је и заштитна зона површине 271,16 ha.

СРП »Багремара« стављен је под заштиту ради очувања ЈЕДИНОГ СТАНИШТА биљне врсте **кукурјак (*Eranthis hiemalis* (L.) Salisb)** на територији Републике Србије.

На подручју Специјалног резервата „Багремара“ укупне површине 117,58 ha, установљен је режим заштите I степена на површини од 34,8 ha и режим заштите II степена на површини од 82,78 ha. Режим заштите I степена обухвата: одељење 7, одсек а и б, одељење 8, одсек б и ц и частину 2 ГЈ „Багремара“. Режим заштите II степена обухвата остали простор заштићеног добра и то: одељење 1 одсек б, пут 1, одељење 2 одсек а и ц, пут 1, одељење 6 одсек а, б, ц и частину 3, ГЈ „Багремара“.

На основу Уредбе о заштити, управљач доноси програм заштите и развоја за период од пет година према којем се, по добијеној сагласности надлежног Министарства, спроводе активности на остваривању прописаних режима заштите и остваривању осталих функција природног добра, презентације природних вредности, научно-истраживачких функција, образовања, туризма и одрживог коришћења ресурса.

Мере и активности које се планирају у средњерочном периоду од 2007-2012. године, груписане су у следеће програмске целине:

- **Организација и управљање**
- **Заштита и очување природних вредности**
- **Развојне активности - одрживо коришћење**
- **Уређивање и опремање подручја**
- **Финансирање.**

1. ОРГАНИЗАЦИЈА УПРАВЉАЊА

1.1 Обележавање

Обележавање СРП "Багремара" представља обавезу у складу са Правилником о начину обележавања заштићених природних добара («Сл. гласник РС», 30/92). Управљач је, и пре Уредбом дефинисаног рока, обавио обележавање спољних граница и граница под режимом I и II степена заштите. Такође је на подручју Резервата постављено 5 информативних табли. Постављене ознаке и табле ће се одржавати континуирано у току редовне контроле и надзора у Резервату. Унутар граница заштићеног природног добра ће се израдити и поставити и посебне информативне табле са знаком Резервата и основним подацима о истом.

1.2 Организовање и опремање

Темељна претпоставка за остваривање Програма заштите и развоја СРП "Багремара" чини адекватно организовање, опремање и кадровско оспособљавање запослених на пословима заштите. Наведено значи, да се на самом почетку програмског периода обезбеди функционално организовање свих служби у предузећу, а пре свега Службе за заштиту природе и заштиту животне средине на свим нивоима (Дирекција, Шумско газдинство, Шумска управа). Службе треба да буду функционално повезане, технички и кадровски екипиране за извршавање послова.

1.3 Израда програмских и нормативних аката

У функцији ефикасног управљања Резерватом, управљач је дужан да доноси следећа програмска и нормативна акта:

- Годишњи програми заштите и развоја СРП "Багремара";
- Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби;
- Одлука о накнадама за коришћење природног добра.

1.4 Развој информационог система

У циљу реализације програмских задатака, остваривање и обављање функција Резервата и управљања подручјем неопходно је установљивање савременог информационог система.

У развијању информационог система потребно је обратити пажњу на елементе које је потребно ускладити: кадрове, опрему, базе података, поступке обраде и коришћења истих.

Постојеће стручна и научна литература и радови проистекли из проучавања природних вредности морају бити чувани и ажурирани као документација у оквиру информативни-документационог система управљача, где ће представљати базу података како за будућа истраживања, тако и за спровођење мера заштите природних вредности.

1.5. Презентација природног добра

Успоставиће се презентација природног добра на различите начине: редовном WEB презентацијом на сајту ЈП "Војводинашуме", кроз разне манифестације (Сајам ЛОРИСТ, Новосадско пролеће и јесен, Дани посвећени заштићеном природном добру у сарадњи са Заводом за заштиту природе и др.), сарадњом са невладиним сектором и заједнички пројекти са њима, стручним и научним скуповима, израдом адекватних понуда, пропагандног материјала и одржавањем промоција. Предвиђају се и почетне активности у оквиру издавачког рада кроз припрему:

- презентација на Интернету
- проспеката и плаката
- разгледница.

1.6. Сарадња са надлежним и заинтересованим субјектима

- Програмска сарадња са Заводом за заштиту природе Србије и другим стручним установама,
- Програмска сарадња са локалном самоуправом и надлежним секретаријатом у Покрајини,
- Програмска сарадња са надлежним Министарством
- Програмска сарадња са научним институцијама,
- Програмска сарадња са туристичким организацијама.

2. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

2.1. Опште мере заштите - прописани режими

На простору СРП "Багремара" у циљу интегралне заштите и очувања екосистемских веза и свих темељних природних вредности, уз ограничене и контролисане видове коришћења, спроведен је двостепени режим заштите, везан за одређене површине и локалитете у Резервату.

2.2. Посебне мере заштите

Програм посебних мера заштите и коришћења односи се, дакле, на спровођење прописаних режима и на приоритете који из наведених произилазе, а наведени су раније. Суштина и циљ пројектованих мера заштите и коришћења је да се обезбеди:

1. Научно – истраживачки значај
2. Васпитно - образовни значај
3. Еколошки значај
4. Развојна функција

3. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ - МЕРЕ ЗАШТИТЕ И КОРИШЋЕЊА

3.1. Шуме

Шуме подручја СРП »Багремар» улазе у састав: ГЈ »Багремара»,
ШУ»Бачка Паланка»,
ШГ »Нови Сад»,
ЈП »Војводинашуме».

Газдовање шумама је дефинисано **Посебном основном газдовања шумама за ГЈ »Багремара» (2003-2014)**. У природном добру »Багремара» развијене су антропогене шуме. Доминира култура багрема, старости од 20 до 28 година, док су у заштитној зони младе културе багрема, храста лужњака и пољског јасена. Иако шума »Багремара» данас представља културу багрема, у њој су очуване типичне и специфичне вредности изворних аутохтоних низијских мешовитих храстових шума. Ово шумско станиште је остатак некада распрострањених природних низијских шума у Подунављу. Природну потенцијалну вегетацију овог шумског станишта представља заједница *Tilio – Quercetum crassiusculae*.

4. РАЗВОЈ ОСНОВНИХ ФУНКЦИЈА СПР "БАГРЕМАРА"

Средњорочни програм заштите и развоја СРП»Багремара» конципиран је тако да се њиме између осталог, пројектује развој основних функција као што су: научно-истраживачка, васпитно-образовна, културна, информативно-пропагандна, промотивна и друге активности. Оне треба да допринесу бољем познавању Резервата његовом истраживању, јавном представљању и сл.

4.1. Научно-истраживачка и стручна активност

У циљу успостављања савременог система управљања заштићеним природним добром и стварања научно-стручне, информационо-документационе основе о стању и вредностима Резервата а у сврху спровођења заштите и развоја планира се реализација једног броја научно-истраживачких пројеката. Циљ је да се утврди садашње стање и дефинишу мере, услови и начини решавања у функцији заштите и коришћења. Већина предложених пројеката има подлогу у програмским задацима, који су дефинисани овим документом.

4.2. Презентација природног добра

Програмске активности у овој области конципиране су тако да се врши позитиван утицај на стварање представе о Резервату »Багремара» и дају конкретне информације кроз популаризацију вредности подруја, као и да се створи жеља и интерес за долазак посетилаца.

4.3. Културне и васпитно образовне активности

Садржај ових активности засниваће се на природној и културној баштини подручја. Реализоваће се у сарадњи са заинтересованим субјектима путем акција, манифестација, кампова и курсева.

4.4. Програми туризма

Пројекције развоја туризма у наредном периоду врши се на бази глобалне валоризације природних вредности. Основни циљ је да се дефинишу врсте туризма и обим кретања посетилаца који ће задовољити мере и режиме заштите али и захтеве исплативости организовања туристичких активности. Сви туристички програми треба да имају карактер еколошког туризма. И да буду СТРОГО ОГРАНИЧЕНИ!

5. ПЛАНИРАЊЕ, УРЕЂИВАЊЕ СРП "БАГРЕМАРА"

(1) Просторна и урбанистичка документација

Имајући у виду да само подручје резервата није целовито сагледавано, ни просторно ни функционално у урбанистичкој документацији, потребно је поред усаглашавања са постојећом документацијом, изградити *Генерални план предела* да би се решила сва просторна и урбанистичка питања и ускладила са режимима заштите природе и другим функцијама овог подручја.

(2) Уређивање комуникација у резервату

Израда Програма уређивања комуникација у Резервату (без нарушавања основних природних вредности и предеоних карактеристика) допринеће бољем коришћењу свих ресурса.

6. ФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА СРП "БАГРЕМАРА"

На основу Закона о заштити животне средине средства за заштиту и развој СРП «Багремара» обезбедиће се:

- из буџета
- из прихода управљача
- од накнада за коришћење резервата
- из других извора у складу са законом.

**Финансијска структура потребних средстава за програмски период
2007-2012. године**

Бр.	ПРОГРАМСКА ЦЕЛИНА	ПОТРЕБНА СРЕДСТВА (дин)	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА		
			ЈП Војводинашуме ШГ Нови Сад	Буџетска средства	Остали
1.	<i>Управљање подручјем</i>				
1.1.	Организовање и опремање	1.800.000	500.000	1.000.000	300.000
1.2.	Обележавање граница	150.000	50.000	100.000	-
1.3.	Чување, надзор, праћење стања	2.500.000	2.000.000	500.000	-
1.4.	Доношење аката	120.000	60.000	60.000	-
1.5.	Развој информационог система	700.000	-	-	700.000
1.6.	Усклађивање планова и основа	300.000	200.000	100.000	-
1.7.	Сарадња	200.000	100.000	-	100.000
2.	<i>Заштита природних вредности</i>				
2.1.	Опште мере заштите	5.000.000	2.500.000	2.500.000	-
2.2.	Посебне мере заштите	10.000.000	2.500.000	2.500.000	5.000.000
3.	<i>Природни ресурси – мере заштите и коришћења</i>				
3.1.	Шуме	2.500.000	2.500.000		-
4.	<i>Развој основних функција</i>				
4.1.	Научно-истраживачке активности	200.000	100.000	-	100.000
4.2.	Култура и едукација	400.000	100.000	300.000	-
4.3.	Презентација природног добра	1.000.000	500.000	500.000	-
4.4.	Туризам и рекреација	500.000	350.000	50.000	100.000
5.	<i>Планирање и уређивање</i>	2.500.000	2.000.000	-	500.000
УКУПНО		27.870.000	13.460.000	7.610.000	6.800.000